

สรุปการเข้าร่วมประชุมและบรรยายในงาน IIC Communications Policy & Regulation Week 2015
ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา

3-10 ตุลาคม 2558

โดย

สำนักนโยบายและวิชาการกระจายเสียงและโทรทัศน์

สำนักกฎหมายกระจายเสียงและโทรทัศน์

ส่วนงานเลขานุการ ประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์

ส่วนงานเลขานุการ กสทช. พ.ต.อ. ทวีศักดิ์ งามสง่า

รายงานฉบับนี้อาจมีการแสดงข้อมูลบางส่วนที่ได้รับมาจากการเข้าร่วมประชุมและบรรยายด้วย ดังนั้น ผู้จัดทำรายงานนี้
จึงไม่สามารถยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาหรือเอกสารข้อมูลของการเข้าร่วมประชุมและบรรยายได้ และขอสงวนความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้น
ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อันเกิดมาจากการนำรายงานนี้ไปใช้ทุกกรณี

สรุปการเข้าร่วมประชุมและบรรยายในงาน IIC Communications Policy & Regulation Week 2015

ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา

1. การดำเนินงาน

ประธาน กสท. พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์ ได้รับเชิญจาก The International Institute of Communications (IIC) เพื่อเป็นวิทยากรบรรยายในงาน International Regulator Forum (IRF) ภายใต้หัวข้อ “Consumer and Citizen protection in convergent world” ในระหว่างวันที่ 3-10 ตุลาคม 2558 ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและนโยบายการกำกับดูแลของประเทศไทยให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมในระดับนานาชาติ

2.2 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและยกระดับความสัมพันธ์ในเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรกำกับดูแล อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อวงการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมในระดับสากล

2.3 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การดำเนินงาน ตลอดจนรับทราบความคืบหน้า อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมขององค์กรกำกับดูแลที่เข้าร่วมงานประชุม ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

3. รายชื่อผู้เข้าร่วมงานประชุม

3.1 พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์	ประธาน กสท. และรองประธาน กสทช.
3.2 พ.ต.อ ทวีศักดิ์ งามสง่า	กสทช.
3.3 นายสมบัติ ลีลาพตะ	รักษาการรองเลขาธิการสำนักงาน กสทช. / ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายกระจายเสียงและ โทรทัศน์
3.4 นายพสุ ศรีศิริบุญ	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและวิชาการกระจาย เสียงและโทรทัศน์
3.5 นางสาวนงลักษณ์ วัชรเกียรติพงษ์	เลขานุการประจำ ประธาน กสท.
3.6 นางสาวมธุรส งามสง่า	เลขานุการประจำ กสทช.

4. สรุปผลการดำเนินงาน

4.1 การบรรยายของประธาน กสท. ในประเด็นหัวข้อเรื่อง “Consumer and Citizen Protection in Convergent World”

International Regulator Forum (IRF) เป็นเวทีการประชุมของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมทั่วโลก ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยในปีนี้ Federal Communication Commission (FCC) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เป็นเจ้าภาพในการจัดงานประชุมในครั้งนี้ และเชิญประธาน กสท. ให้เป็นวิทยากรเพื่อบรรยายในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนในโลกแห่งการหลอมรวมสื่อ

ประธาน กสท. ได้บรรยายถึงแนวทางการรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประเทศไทย โดยประธาน กสท. ได้กล่าวถึงประกาศ กสทช. สองฉบับที่เป็นหลักประกันให้กับประชาชน ได้แก่ ประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป (Must Carry) และประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 (Must Have)

ทั้งนี้ ประธาน กสท. ได้อธิบายถึงการกำหนดหลักให้บริการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่วิทยุเป็นบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป ที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง เนื่องจากทรัพยากรคลื่นความถี่วิทยุถือได้ว่าเป็นทรัพยากรของชาติที่ประชาชนทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลที่มีหน้าที่บริหารจัดการคลื่นความถี่ จำเป็นที่จะต้องรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงบริการใดๆ ก็ตามที่ใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่ ซึ่งในบริบทนี้ก็คือ “บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป” นั่นเอง

สำหรับประเทศไทยได้มีการนิยามคำว่า “บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป” ไว้ในประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป (Must Carry) โดยกำหนดความหมายไว้ว่า “บริการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ที่ผู้ใช้บริการสามารถรับชมได้เป็นการทั่วไป โดยไม่มีเงื่อนไขในการได้รับบริการทั้งหมด” จากการกำหนดนิยามเช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่จะต้องสามารถเข้าถึงบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปโดยปราศจากเงื่อนไข ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเข้าถึง หรือเงื่อนไขทางวิศวกรรม เช่น อุปกรณ์พื้นฐานในการเข้าถึง การปราศจากการเข้ารหัสใดๆ ที่จะทำให้เป็นการจำกัดการเข้าถึงของประชาชน

นอกจากนั้นแล้ว ประกาศ Must Carry ยังได้กำหนดหน้าที่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการเผยแพร่และนำพาบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปไปยังประชาชนให้เท่าเทียมและทั่วถึง โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายไม่ว่าจะเป็นโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิล และโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต มีหน้าที่ที่จะต้องนำพาบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปไปยังประชาชนโดยไม่มีเงื่อนไขรวมถึงผู้รับใบอนุญาตบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปเองก็ต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายสามารถนำพาบริการไปยังประชาชนได้

ประกาศ Must Carry นี้เอง เป็นการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ เพราะในบางประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ใช้ระบบการเจรจาเสรี (Retransmission Consent) ซึ่งผู้รับ

ใบอนุญาตบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป ตั้งเงื่อนไขแก่ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิลหรือผ่านดาวเทียมว่า หากต้องการที่นำพาบริการของตนเองไปออกอากาศในโครงข่ายจำเป็นที่จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่ตน ซึ่งมีผ่าน ผู้รับใบอนุญาตบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปก็มีการปรับขึ้นทุกปี จนล่าสุดอยู่ที่ประมาณ 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือนต่อผู้ใช้บริการ จนทำให้อัตราค่าสมาชิกของใบอนุญาตโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิลหรือผ่านดาวเทียมมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก และเมื่อปีที่ผ่านมา ก็เกิดเหตุการณ์ที่ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิลหรือผ่านดาวเทียมบางรายจำเป็นที่จะต้องหยุดการนำเสนอบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปแก่สมาชิก เพราะไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายต่อไปได้ ซึ่งในเชิงนโยบายสาธารณะถือได้ว่าเป็นความล้มเหลวในการบริหารจัดการ และก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของชาติที่ไม่มีประสิทธิภาพ เพราะไม่สามารถรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานในการเข้าถึงบริการโทรทัศน์ที่ใช้ทรัพยากรของชาติแก่ประชาชนได้

ประเทศเม็กซิโกเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป ซึ่งผู้แทนจากหน่วยงานกำกับดูแลประเทศเม็กซิโกได้นำเสนอว่า ประชาชนของประเทศเม็กซิโกต่างมีความต้องการที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป ดังนั้น ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิลหรือผ่านดาวเทียมทุกรายต่างมีความต้องการที่จะนำบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลจึงกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปจะต้องนำบริการของตนไปให้แก่ผู้รับใบอนุญาตโครงข่ายโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิลหรือผ่านดาวเทียม (Must Offer) เพื่อให้นำไปออกอากาศแก่ประชาชนได้ โดยผู้ประกอบการทั้งสองสามารถที่จะเจรจามอบข้อเสนอที่จัดให้มีการบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป

ทั้งระบบ Retransmission Consent ในประเทศสหรัฐอเมริกา และระบบ Must Offer ในประเทศเม็กซิโกนั้น มีความแตกต่างจากระบบที่ประเทศไทยใช้ เพราะทั้งสองระบบนั้นเป็นระบบที่เปิดให้เกิดการเจรจาระหว่างผู้ประกอบการ ดังนั้น จึงมีโอกาสดังกล่าวที่การเจรจาระหว่างผู้ประกอบการอาจจะมีปัญหา หรือเกิดการเจรจาที่มีลักษณะสมประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการ จนทำให้ประชาชนอาจได้รับความเดือดร้อนจากการให้บริการที่ไม่เป็นธรรมได้ แต่ระบบ Must Carry ของประเทศไทยเป็นระบบที่กำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบการทุกรายจะต้องให้ความร่วมมือกันในการบริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปโดยไม่มีเงื่อนไข

แน่นอนว่าประกาศ Must Carry ของประเทศไทยนี้ ได้สร้างความพอใจแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นกฎที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชนเป็นหลัก แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งต่างจากระบบ Retransmission Consent และ Must Offer ที่ได้รับการเสนอโดยกลุ่มผู้ประกอบการ ที่ต้องการความเสรีในการดำเนินการธุรกิจ ดังนั้น ประกาศฉบับนี้จึงถูกฟ้องร้องในศาลปกครอง แต่สุดท้ายประกาศ Must Carry นี้ ก็สามารถดำรงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นประกาศที่คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ

นอกจากการรับประกันสิทธิในการเข้าถึงบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปแล้ว ประธาน กสท.ยังได้นำเสนอถึงการรับประกันสิทธิของประชาชนไทยในการเข้าถึงรายการโทรทัศน์ที่สำคัญ ซึ่งประชาชนไทยควรจะได้

สิทธิในการเข้าถึงโดยปราศจากเงื่อนไข โดยประธาน กสท. ได้กล่าวถึง ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 (Must Have) ว่าเป็นการรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงรายการที่สำคัญ 7 รายการ ซึ่งประกาศนี้ได้กำหนดให้รายการกีฬา 7 รายการ เช่น โอลิมปิก เอเชียนเกมส์ อาเซียนเกมส์ และพาราลิมเกมส์ของทั้งสามรายการ รวมถึงการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย จะต้องเผยแพร่ได้เฉพาะบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปเท่านั้น

ประธาน กสท. ยังได้อธิบายถึงแนวคิดในการกำหนดรายการกีฬาทั้ง 7 รายการให้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงได้โดยไม่มีเงื่อนไขว่า การพิจารณาว่ารายการโทรทัศน์ประเภทใดที่ถือว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานนั้น ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบ และแนวปฏิบัติที่เป็นสากล โดยได้ศึกษากรณีศึกษาในต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศยุโรป และประเทศออสเตรเลีย ที่ได้มีการออกมาตรการรับประกันสิทธิในการเข้าถึงรายการโทรทัศน์ที่สำคัญเช่นเดียวกัน

หลักการการเลือกกำหนดรายการโทรทัศน์ของกลุ่มประเทศยุโรปนั้น ได้มีการตกลงและออกเป็นแนวทางร่วมของกลุ่มประเทศยุโรป (European Directive) โดยมีรายละเอียดว่า รายการโทรทัศน์ประเภทสมควรที่จะให้ประชาชนได้รับการเข้าถึงนั้น จะต้องเป็นรายการโทรทัศน์ที่สะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมและของชาติ รวมถึงเป็นรายการโทรทัศน์ที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ประชาชนโดยทั่วไปสามารถรับชมได้โดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งรายการที่ประเทศในยุโรปได้กำหนดให้เป็นรายการโทรทัศน์ที่จะต้องให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยไม่มีเงื่อนไขนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นรายการถ่ายทอดสดกีฬา เช่น รายการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป การแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย และรายการกีฬาโอลิมปิก เป็นต้น

ในขั้นตอนร่างประกาศ Must Have ของประเทศไทยฉบับนี้ ประธาน กสท.ได้นำเสนอว่า ได้มีการศึกษาพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ของประชาชนไทยในอดีตที่ผ่านมา รวมถึงธรรมเนียมปฏิบัติในการนำเสนอรายการโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์บริการโทรทัศน์ที่เป็นที่ทั่วไปของประเทศไทย โดยพบว่ารายการถ่ายทอดสดกีฬาเป็นรายการที่ประชาชนไทยนิยมรับชมค่อนข้างมาก และที่ผ่านมารายการถ่ายทอดสดไม่ว่าจะเป็น โอลิมปิก เอเชียนเกมส์ อาเซียนเกมส์ และการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย เป็นการถ่ายทอดสดผ่านบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปมาตลอด ไม่เคยมีปรากฏว่า รายการถ่ายทอดสดรายการใดมีการถ่ายทอดสดผ่านบริการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก นอกจากนั้น หากมองในมุมของประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) การกำหนดให้ประชาชนสามารถรับชมรายการกีฬาดังกล่าวได้โดยไม่มีเงื่อนไข จะเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเชิงของการสร้างสามัคคี และแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองให้มีความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ อันจะทำให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

อย่างไรก็ตาม การแข่งขันทางธุรกิจที่รุนแรงในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยได้ส่งผลให้ผู้ประกอบการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกรายหลาย เริ่มมีแนวคิดที่ต้องการจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดรายการกีฬาดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อนำมาเป็นจุดขายและดึงดูดของประชาชนเข้าสู่โครงข่ายโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกของตนเอง ซึ่งการที่จะรับชมการถ่ายทอดสดรายการกีฬาดังกล่าวได้ ประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสียค่าสมาชิกรายเดือนหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ในช่วงของการ

แข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 เป็นช่วงที่มีการออกประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 ได้ไม่นาน ทำให้ผู้ประกอบการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกบางรายไม่พอใจ และได้นำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้องในศาลปกครอง กล่าวคือ ผู้ประกอบการรายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก ได้รับลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ในประเทศไทย ซึ่งเป็นการได้รับลิขสิทธิ์ก่อนที่ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2555 จะมีผลบังคับใช้ ซึ่งผู้ประกอบการรายนี้มีความประสงค์ที่จะใช้การถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ในการดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาสมัครสมาชิกโครงข่ายของตน โดยมีนโยบายส่งเสริมทางการตลาดว่า หากประชาชนต้องการรับชมการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ทุกคู่ ทุกนัดจะต้องสมัครสมาชิกกับโครงข่ายของตนเองเท่านั้น

หากพิจารณาในเชิงของกฎระเบียบ การประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการรายนี้ย่อมจะขัดกับประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2555 ที่กำหนดให้การถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ทุกคู่ทุกนัด จะต้องถ่ายทอดสดผ่านบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปเท่านั้น แต่ผู้ประกอบการก็มองว่า ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้หลังจากที่ผู้ประกอบการรายนี้ได้รับลิขสิทธิ์มา ดังนั้น จึงไม่ควรจะบังคับใช้กับการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ในครั้งนี้

ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันระหว่าง กสทช. กับผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการนำความขัดแย้งนี้ฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งเป็นข้อพิพาทที่ได้รับความสนใจของประชาชนอย่างมาก เนื่องจากมีแง่มุมที่น่าสนใจหลายประเด็น เช่น ประเด็นการให้น้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ของเอกชน หรือประเด็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น ขั้นตอนการฟ้องร้องได้ดำเนินไปจนถึงศาลปกครองสูงสุด ซึ่งได้มีคำพิพากษาให้ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 มีผลบังคับใช้ต่อไป แต่ไม่ให้มีผลบังคับใช้กับกรณีการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ของผู้ประกอบการที่ได้รับลิขสิทธิ์มาก่อน ด้วยผลคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดดังกล่าว ทำให้ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 เป็นกฎระเบียบที่มีความมั่นคงในการรับประกันสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในอนาคต แต่ก็ทำให้ กสทช. จำเป็นที่จะต้องมีการชดเชยให้กับผู้ประกอบการรายนี้ เพื่อให้ประชาชนไทยสามารถเข้าถึงการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2014 ได้อย่างไม่มีเงื่อนไข

ในเวทีงานประชุม IRF ในครั้งนี้ ก็มีหลายความเห็นที่สนับสนุนการดำเนินตามประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 เพราะเห็นว่า เป็นมาตรการที่มีผลบังคับได้จริง และมีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากลในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 1 และ 2 : บรรยายการบรรยายของประธาน กสท. ในประเด็นหัวข้อเรื่อง “Consumer and Citizen Protection in Convergent World”

4.2 การเข้าร่วมประชุม International Regulator Forum (IRF) & The International Institute of Communications (IIC)

ประเด็นหลักในการประชุมในครั้งนี้ คือ การปรับกฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อรองรับโครงสร้างอุตสาหกรรมกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมในยุคสังคมดิจิทัล เนื่องจากในหลายประเทศ หน่วยงานกำกับดูแลกำลังประสบกับปัญหาที่กฎระเบียบไม่สามารถปรับใช้กับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้บริการของผู้ประกอบการได้ ทำให้เกิดช่องว่างทางกฎระเบียบที่ทำให้บริการบางบริการไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคได้

โดยทั่วไปแล้ว กฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมได้ถูกจัดทำขึ้นมาตั้งแต่กิจการด้านนี้ยังใช้เทคโนโลยีอนาล็อกเป็นหลัก และด้วยเทคโนโลยีอนาล็อกนี้เองที่ทำให้โครงสร้างอุตสาหกรรมมีลักษณะที่เกิดการรวมตัวในแนวดิ่งของห่วงโซ่การประกอบ

กิจการ (Vertical Integration) กล่าวคือ ผู้ประกอบการจะลงทุนดำเนินการเองในทุกอย่างๆ ตั้งแต่การลงทุน การสร้างโครงสร้างพื้นฐานไปจนถึงการให้บริการลูกค้า ซึ่งการประกอบกิจการดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบดังนี้

- ไม่มีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐศาสตร์ เพราะผู้ประกอบการบางรายอาจจะไม่มีความเชี่ยวชาญในบางเรื่อง แต่จำเป็นต้องลงทุนเพราะไม่สามารถที่จะหาซื้อหรือเช่าบริการนั้นได้จากตลาด เช่น ผู้ประกอบการช่องรายการโทรทัศน์ที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตรายการ แต่จำเป็นต้องสร้างโครงสร้างพื้นฐานเชิงวิศวกรรมที่ตนเองไม่เชี่ยวชาญ ทำให้โครงสร้างพื้นฐานที่ลงทุนไปเป็นโครงสร้างที่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเนื้อหารายการที่อาจจะไม่สามารถพัฒนาได้ดีเพียงพอ เพราะต้องแบ่งงบประมาณไปสร้างโครงสร้างพื้นฐานอีกด้วย
- ไม่เป็นการส่งเสริมการแข่งขันในการให้บริการ เนื่องจากผู้ประกอบการที่ลงทุนสร้างทุกชิ้นในห่วงโซ่การประกอบกิจการ ย่อมไม่มีแรงจูงใจที่จะเปิดให้ผู้ประกอบการรายอื่นเข้ามาเช่าใช้ ทำให้โอกาสที่ผู้ประกอบการรายใหม่ๆ จะเข้ามาให้บริการมีน้อยลง เพราะการที่จะเข้ามาแข่งขันได้ จำเป็นต้องใช้งบประมาณลงทุนที่สูง จนไม่สามารถที่จะแข่งขันกับผู้ประกอบการรายเดิมได้ เช่น ผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่ที่มีโครงข่ายเข้าถึงบ้านผู้ใช้บริการ (Local Loop) ก็สามารถนำโครงข่าย Local Loop ดังกล่าวมาให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้ ดังนั้น หากจะมีผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความต้องการจะมาให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแข่งกับผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่รายเดิม ก็จำเป็นต้องสร้างโครงข่าย Local Loop ขึ้นมาใหม่ ซึ่งการลงทุนสร้างดังกล่าวอาจจะไม่เอื้อให้เกิดความสามารถในการแข่งขันได้ เพราะการที่จะไปเช่าใช้ Local Loop (Local Loop Unbundling) ของผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่รายเดิม ผู้ประกอบการรายเดิมก็คงไม่มีความยินดีที่จะเปิดโครงข่าย Local Loop ให้ผู้ประกอบการรายใหม่เช่าใช้ เพื่อมาแข่งขันกับตนเอง
- ไม่รองรับกับแนวโน้มการหลอมรวมสื่อของระบบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กับกิจการโทรคมนาคม (Convergence) เป็นที่ทราบกันดีว่า บริการต่างๆ ที่ผู้บริโภคนิยมใช้บริการในปัจจุบันจะมีลักษณะที่ไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นกิจการโทรคมนาคมหรือกิจการโทรทัศน์ เช่น บริการ IPTV บริการ Video streaming เป็นต้น นอกจากนั้น ศักยภาพของโครงข่ายไม่ว่าจะเป็นโครงข่ายโทรคมนาคมหรือโครงข่ายโทรทัศน์เองก็ตาม ก็สามารถให้บริการที่มีลักษณะข้ามกิจการนี้ได้มากขึ้น กล่าวคือ โครงข่ายโทรคมนาคมก็สามารถให้บริการโทรทัศน์ได้ เช่น การดูโทรทัศน์ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือโครงข่ายโทรทัศน์ก็สามารถให้บริการโทรคมนาคมได้ เช่น การให้บริการโทรศัพท์ผ่านโครงข่ายโทรทัศน์เคเบิล ในขณะที่กฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลส่วนใหญ่ยังมีลักษณะแบ่งระหว่างกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กับกิจการโทรคมนาคม ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเท่าทันกับแนวโน้มการหลอมรวมสื่อ

ที่ผ่านมา หน่วยงานกำกับดูแลก็พยายามที่จะออกกฎระเบียบต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการแข่งขัน ภายใต้กรอบโครงสร้างอุตสาหกรรมที่มีลักษณะการรวมตัวในแนวดิ่งของห่วงโซ่การประกอบกิจการเช่นนี้มา โดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎระเบียบเพื่อบังคับให้ผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่เปิดโครงข่าย Local Loop (Local Loop Unbundling) ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบ Bit Stream Access Line Sharing หรือ Full Local Loop Unbundling ก็ตาม แต่ความพยายามดังกล่าวในหลายๆประเทศ ก็ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้ประกอบการรายเดิมมักจะไม่นิยมนำความร่วมมือ โดยมีการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อทำให้การเปิดโครงข่ายให้ผู้ประกอบการรายใหม่มีความล่าช้า เช่น การตั้งเงื่อนไขการเจรจาการใช้โครงข่าย ที่มีขั้นตอนมากมาย ซับซ้อน และใช้ระยะเวลายาว หรือการตั้งราคาค่าเช่าใช้โครงข่ายที่เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการรายใหม่จนไม่มีศักยภาพการแข่งขัน เป็นต้น

ดังนั้น ในงานประชุมครั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลในหลายประเทศ ได้เสนอความคิดเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความสอดคล้องกับโครงสร้างอุตสาหกรรมในยุคสังคมดิจิทัล รวมถึงต้องรองรับกับแนวโน้มการหลอมรวมสื่อด้วย โดยควรพิจารณาห่วงโซ่การประกอบกิจการ และ ออกแบบกฎระเบียบให้มีความสอดคล้องกับห่วงโซ่ดังกล่าว ซึ่งขั้นตอนแรก หน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นที่จะต้องปรับแนวคิดพื้นฐานหรือเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมใหม่ โดยควรจะมีการพิจารณาโครงสร้างอุตสาหกรรมแบบแยกส่วนตามแนวดิ่งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ (Vertical Disintegration)

นอกจากนั้นแล้ว หน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแนวคิดการกำกับดูแลที่เน้นไปที่การกำกับดูแลเชิงพฤติกรรมการให้บริการมากกว่าการกำกับดูแลที่เน้นเทคโนโลยีเหมือนในอดีตที่ผ่านมา เพราะ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เป็นกิจการที่มีพลวัตทางเทคโนโลยีอย่างมาก ดังนั้น หากนำกฎระเบียบไปผูกติดกับเทคโนโลยีแล้ว เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนไป กฎระเบียบย่อมไม่สามารถเปลี่ยนได้อย่างทันกาล เช่น การออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรศัพท์ประจำที่ ที่มีขอบเขตครอบคลุมเพียง การให้บริการโทรศัพท์ทางเสียงเท่านั้น แต่เมื่อเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเกิดขึ้นมา ทำให้โครงข่าย กิจการโทรศัพท์ประจำที่สามารถให้บริการอินเทอร์เน็ตได้เพิ่มเติมจากการให้บริการโทรศัพท์ทางเสียง ซึ่งบริการที่เกิดขึ้นใหม่นี้ไม่อยู่ในขอบเขตใบอนุญาตเดิม ทำให้จำเป็นที่จะต้องปรับเงื่อนไขใบอนุญาตใหม่ เป็นต้น

ดังนั้น สิ่งแรกที่หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องเริ่มดำเนินการ คือ การปรับโครงสร้างใบอนุญาตให้ไม่ยึดติดกับเทคโนโลยี แต่ต้องผูกติดกับพฤติกรรมการให้บริการของผู้ประกอบการแทน เช่น ใบอนุญาตช่องรายการโทรทัศน์เพียงหนึ่งใบ แต่สามารถนำไปออกอากาศผ่านเทคโนโลยีใดๆ ก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นผ่านระบบสายเคเบิล ระบบผ่านดาวเทียม หรือแม้แต่ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต หรือใบอนุญาตให้บริการโทรศัพท์ทางเสียง ก็สามารถนำไปให้บริการผ่านทางโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่หรือผ่านทางโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยการไปเช่าใช้โครงข่ายดังกล่าวจากผู้รับใบอนุญาตโครงข่าย เป็นต้น

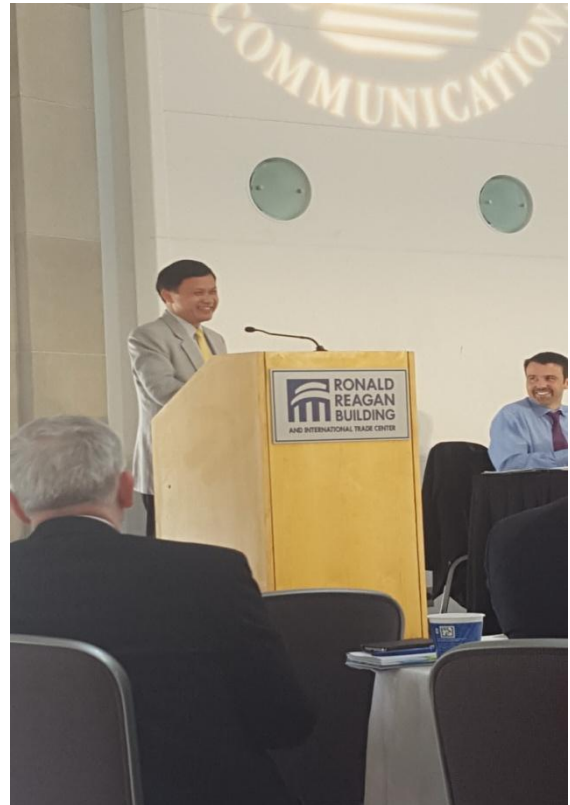
ทั้งนี้ ตัวอย่างการปรับโครงสร้างใบอนุญาตให้มีความเป็นกลางทางเทคโนโลยี คือ ประเทศสวีเดน ซึ่งอธิบดีกรมโทรคมนาคมของประเทศสวีเดน ได้นำเสนอว่า ใบอนุญาตการให้บริการโทรศัพท์ของประเทศสวีเดน

เป็นใบอนุญาตที่ให้สิทธิผู้ประกอบการในการให้บริการทางเสียงโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบหรือลักษณะของโครงข่ายที่จะนำไปให้บริการทางเสียงแก่ประชาชน ดังนั้น เมื่อผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตให้บริการทางเสียงไปแล้ว ก็สามารถนำไปให้บริการทางเสียงผ่านได้ทั้งโครงข่ายประจำที่หรือโครงข่ายเคลื่อนที่ได้ กล่าวคือ เมื่อผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตให้บริการทางเสียงไปแล้ว ก็สามารถไปเช่าใช้โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อให้บริการทางเสียงผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อีก หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “Mobile Virtual Network Operator” (MVNO) หรือ หากต้องการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ก็สามารถไปเช่าใช้โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ของผู้ประกอบการรายเดิมได้เช่นกัน หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “Local Loop Unbundling” (LLU) เพื่อให้บริการทางเสียงได้เช่นกัน ทั้งนี้ ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่รายเดิม ก็จะได้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่าย เพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการโครงข่ายแก่ผู้มีความประสงค์ที่จะเช่าใช้โครงข่ายเพื่อให้บริการต่อไป

แนวทางการดำเนินของประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นการก้าวข้ามปัญหาที่หลายประเทศประสบมาอย่างยาวนาน เพราะหน่วยงานกำกับดูแลทั่วโลกพยายามผลักดันให้เกิดการแข่งขันการให้บริการ โดยออกมาตราส่งเสริมให้เกิด MVNO หรือ มาตรการบังคับให้ผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่เปิดโครงข่ายให้ผู้ประกอบการรายใหม่เช่าใช้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ประกอบการรายเดิมกลับไม่ให้ความร่วมมือและตั้งเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคในการเจรจา แต่ในกรณีของประเทศไทยนั้น ประสบความสำเร็จในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมแบบแยกส่วนตามแนวตั้งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ (Vertical Disintegration) ผ่านกระบวนการให้ใบอนุญาต จึงทำให้ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตตามห่วงโซ่ต่างๆ สามารถประกอบธุรกิจเฉพาะตามแต่ละห่วงโซ่ และสามารถสร้างรายได้ของตนเอง ยกตัวอย่างเช่น ผู้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่ายก็จำเป็นต้องเปิดโครงข่ายให้ผู้ประกอบการรายอื่นเช่าใช้ เพื่อหารายได้ ซึ่งต่างจากรูปแบบใบอนุญาตเดิมที่มีลักษณะรวมตัวในแนวตั้งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ (Vertical Integration) ทำให้ผู้รับใบอนุญาตไม่มีแรงจูงใจที่จะเปิดให้ผู้ประกอบการรายอื่นเช่าใช้ เนื่องจากรายได้หลักในรูปแบบเดิมมาจากการให้บริการโดยตรงแก่ผู้บริโภค รวมถึงการเปิดให้ผู้ประกอบการรายอื่นเช่าใช้ ก็เท่ากับเป็นการสร้างคู่แข่งให้ตนเอง

สำหรับประเทศไทย โครงสร้างอุตสาหกรรมแบบแยกส่วนตามแนวตั้งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ (Vertical Disintegration) นี้ ได้ถูกนำมาปรับมาใช้กับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แล้ว โดยมีการออกประกาศ กสทช. ที่มีการกำหนด “ลักษณะและประเภท” ของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ต้องขอรับใบอนุญาตแยกส่วนตามห่วงโซ่ของการประกอบกิจการ ได้แก่ บริการโครงข่าย (Network) บริการสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) บริการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Service) และบริการโปรแกรมประยุกต์ (Application) ซึ่งถึงได้ว่าเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของกิจการได้อย่างเท่าทัน

ภาพที่ 3: ประธาน กสท. ได้เข้าร่วมงานประชุม IRF/IIC Annual Conference และเป็นตัวแทน กสท. เพื่อรับเป็นเจ้าภาพในการจัดงานประชุมครั้งต่อไปที่ประเทศไทย โดยประธาน กสท. ยังได้กล่าวเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมงานมาเข้าร่วมประชุมที่จัดขึ้นที่ประเทศไทยด้วย

5. สรุปผลการดำเนินงาน

5.1 การเป็นผู้บรรยายในหัวข้อ “Consumer and Citizen Protection in Convergent World” ของประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ถือได้ว่าเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมทั่วโลก ได้รับรู้ถึงวิสัยทัศน์ในด้านการคุ้มครองและรับประกันสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน ผ่านการออกแบบโครงสร้างอุตสาหกรรมและนวัตกรรมของกฎระเบียบ กล่าวคือ ประกาศ กสทช. ทั้งสองฉบับ ได้แก่ ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป (Must Carry) และประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป พ.ศ.2555 (Must Have) ได้กลายเป็นหลักประกันให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และยังได้รับการพิสูจน์ว่า ประกาศทั้งสองฉบับมีประสิทธิภาพในเชิงการบังคับใช้ มากกว่ามาตรการรับประกันสิทธิที่เน้นรับประกันสิทธิที่ปลายเหตุที่นิยมใช้ในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งหน่วยงานกำกับดูแลหลายประเทศที่เข้าร่วมการรับฟังต่างให้การยอมรับถึงแนวทางดำเนินการของประเทศไทย

5.2 การเข้าร่วมประชุมของฝ่ายบริหารและพนักงานของสำนักงาน กสทช. เป็นโอกาสสำคัญในเรียนรู้ถึงผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่ทาง The International Institute of Communications (IIC) เป็นผู้ดำเนินการศึกษา รวมถึงแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานกำกับดูแล และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทด้านกระจายเสียง ด้านโทรทัศน์ และด้านโทรคมนาคมระดับโลก ต่อประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น การปรับกระบวนการทั้งทางกฎระเบียบ และทางธุรกิจ

เพื่อรองรับกับความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป รวมถึงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างอุตสาหกรรม จากการรวมตัวกันในแนวดิ่งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ มาเป็นการแยกตัวในแนวดิ่งของห่วงโซ่การประกอบกิจการ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยในอนาคต

5.3 ประธาน กสท. พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์ ได้เป็นตัวแทน กสทช. ในการรับเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน IRF/IIC Annual Conference 2016 ซึ่งจะจัดขึ้นในปี 2559 การได้รับเกียรติในการจัดงานประชุมครั้งต่อไปของประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงการยอมรับขององค์กรนานาชาติต่อประเทศไทยในระดับสากล นอกจากนี้ ในงานประชุม IRF/IIC Annual Conference แต่ละครั้ง จะมีผู้เข้าร่วมงานเป็นจำนวนหลายร้อยคน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารในอุตสาหกรรม ตลอดจนกรรมการจากองค์กรกำกับดูแล ดังนั้น การที่บุคคลเหล่านี้จะมาร่วมงานประชุมที่กำลังจะจัดขึ้นที่ประเทศไทย ก็ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทยไปในทางหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ประธาน กสท. พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์ ได้กล่าวเชิญชวนผู้เข้าร่วมประชุม ให้มาร่วมงาน IRF/IIC Annual Conference ที่จะจัดขึ้นโดยมีประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในปีหน้า